

OCTOBER 1952

JAARGANG 55, AFL. 10



NEDERLANDS TIJDSCHRIFT VOOR VELDBIOLOGIE
OPGERICHT DOOR E. HEIMANS, J. JASPERS Jr EN JAC. P. THIJSSSE

BOOMMARTERS IN 1952

MANNUS DE BOER.

Ook dit jaar mochten we weer het genoeg smaken van contact met deze zeldzame diersoort. Na veel speurtochten vonden we twee bewoonde nesten! Het verheugt ons uitermate, en stellig met ons de lezers van De Levende Natuur, dat de boommarterstand enigszins vooruitgaat, dank zij de officiële bescherming en het betere toezicht. Vele boswachters en jachtopzieners in de uitgestrekte gebieden van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Kroondomein hebben er van af gezien, de Marter met bruut geweld te lijf te gaan. We hebben in 1952 geluk gehad. Het nest van 1951 bleek weer bewoond! Verleden jaar waren hier drie jongen, maar nu slechts een tweetal. Dit was dan ook niet

hetzelfde moederdier als verleden jaar. Dat van verleden jaar had het ene oor voor de helft verspeeld (ongetwijfeld in gevechten met zijn prooidieren (Katten, Wezels, Hermelijnen, Eekhoorns enz.) terwijl het moederdier van dit jaar een stel prachtige ongeschonden oren had, wat ik verschillende malen goed heb kunnen waarnemen, daar ik, staande op de tussenstang van mijn fiets, precies in de nestopening kon kijken, terwijl de Marter steeds post vatte met zijn kop in de ingang van de nestholte. Ook was deze Marter groter; met moeite moest het dier zich bij het in- en uitgaan door de nestopening wringen, wat op bijgaande foto enigszins uitkomt (fig. 1). Nest no 2 was ondergebracht in een zeer



Fig. 1. *Boommarter, op het punt de nestholte binnen te gaan. Foto J. G. Hiddink.*

dikke oude Beuk, zeer hoog, zodat het moeilijk te onderzoeken was. Op ongeveer 4 meter boven de grond bevonden zich op verschillende plaatsen een drietal ruime gaten in de zeer dikke stam. Met een ladder hebben we eenmaal de situatie opgenomen. Vermoedelijk had deze Marter drie jongen. Eén vonden we na enige tijd dood

onder de nestboom. Op een morgen vonden we wat veren van een Vlaamse gaai buiten één der gaten.

Bijgaande flitslichtopname (fig. 1) door de heer J. G. Hiddink, drogist te Nunspeet, is zeer zeker geslaagd te noemen, en het aandachtig bekijken overwaard. Reeds schreef ik dat deze Marter nogal fors gebouwd was, en slechts met moeite door de nestopening de kraamkamer bereiken kon. Dit komt op de foto goed uit. Kop en één poot zijn reeds binnen, terwijl de andere voorpoot nog buiten het gat steekt. En bekijk vooral die mooie voeten eens van de Marter. Zoals ik al vroeger schreef: „een berenklaauw in het klein”. Inderdaad! Onder de linkerachterpoot kunt U de draad zien, waarmee de Marter zichzelf gefotografeerd heeft. De belichting is prachtig, juist zo dat we nu zijn achterlichaam met de mooie volle staart eens zien kunnen; verleden jaar kreeg de Heer Hiddink de kop er mooi op (fig. 2), zodat die twee foto's samen een fraai geheel vormen.

Op 21 Februari deed ik een heel zeldzame waarneming in de bossen van het landgoed Tongeren. Lopende door een boslaantje van $\pm$ 40-jarige dennen, ontwaarde ik in een middelzware den, op een der onderste takken, een uit eerder jaren daterend houtduivennest met een in diepe rust zijnde Marter er op. Aanvankelijk dacht ik aan een slapende Eekhoorn, doch al spoedig drong de werkelijkheid tot me door. Ik kon niet nalaten het beestje te storen in zijn slaap. Toen ik zwiepte met een dunner, er naast staande boom, kwam er beweging in het dier. De Marter verliet het nest, en ging toen mooi uitgestrekt er naast op een tak liggen, steeds in mijn richting spiedend. Nooit heb ik een Marter zó mooi kunnen waarnemen! Vooral de lichtgele borst zo bezijden de tak was prachtig.

Zeker een kwartier bleef hij liggen. Toen, nadat ik weer met de boom gezwiept had, vervolgde hij zijn weg naar aangrenzende bomen, om vervolgens vanaf een tak met een wijde boog naar de grond te springen, waar het dier met een plof in het zachte mos neerkwam. Het vervolgde zijn weg over de grond, en verdween in de bossen. Een prachtige ontmoeting! Nadien heb ik vele malen diezelfde plaats bezocht, doch nimmer was de Marter aanwezig. Toch kwam hij er zeker regelmatig; dit bleek duidelijk uit de vele uitwerpselen onder de boom, van verschillende data, ook zelfs veel later in de tijd, toen de zon reeds warm begon te schijnen. Er waren toen schroeiplekjes op het mos te zien, veroorzaakt door de urine van de Marter. En nu de vraag hoe het mogelijk is dat een Marter zo'n simpel houtduivennest, dat toch niet meer dan een platformpje van weinig takken is, verkiest boven een lekker warm eekhoornnest, of desnoods de nestkom van een oud kraaiennest. We weten het niet, zoals we zovele dingen in de Natuur niet doorgronden kunnen. Misschien verkiest hij de luchtigheid van een houtduivennest; ook is het mij bekend dat in eekhoornnesten soms massa's vlooiën huizen, en dat slaapt niet lekker. En goed slapen zal een Marter na zijn nachtelijke jacht toch ook wel willen.

Ik wil eindigen met hartelijk dank te zeggen aan de heer Hiddink, die ook dit jaar weer vele uren en veel moeite er voor over gehad heeft om dit zeldzame dier op de gevoelige plaat vast te leggen. Het is verheugend, dat die inspanning met zulk een fraai resultaat werd bekroond. Voorts onze hartelijke dank aan de heren Boswachters

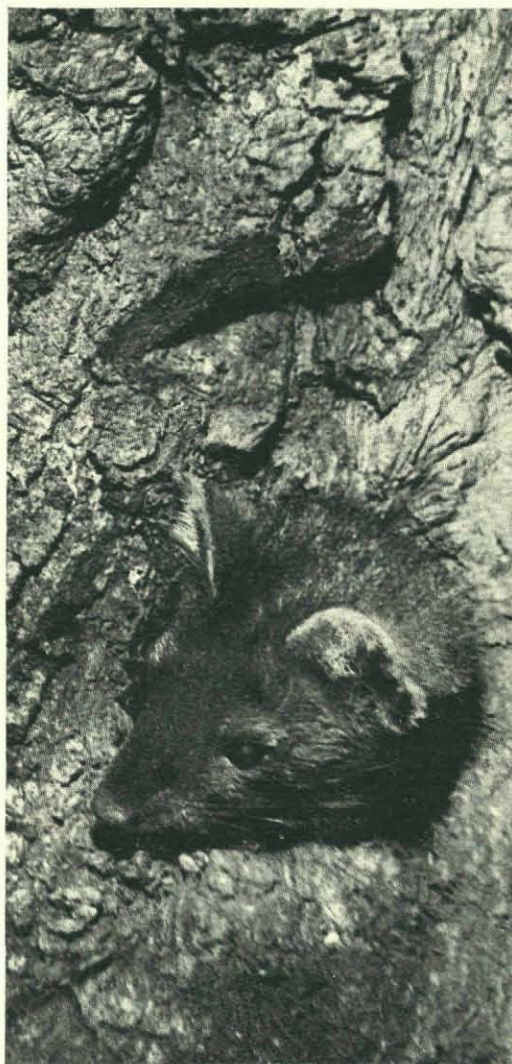


Fig. 2. *Boommarter, uit de nestholte naar buiten kijkend. Foto J. G. Hiddink.*

en Voorwerkers van het Staatsbosbeheer, die alles in het werk hebben gesteld om de nesten te vrijwaren van al te grote belangstelling.

